

Rozkoly dnešní společnosti

Kardinál Policarpo¹ charakterizuje rozkoly dnešní společnosti, se kterými se musejí lidé vyrovnávat. Tyto rozkoly jsou způsobeny sekularizací, tzn. „odříznutím“ světa od Boha. Kardinál Policarpo vychází ze zprávy plenárního shromáždění Papežské komise pro kulturu z roku 2002, která konstatuje: „zprostředkování víry dnešní společnosti komplikují destruktivní důsledky sekularismu na sociální vztahy, které se vytvářely během staletí v tradičních kulturách. Předivo společenských vztahů se hroutí, ponechává jedince sobě samému, bezradného a bez pomoci, bez jakéhokoliv kompasu, který by mu umožnil orientovat se v životě podle hodnot, jež jsou hluboce zakořeněny v jeho bytí.“

Příklady tohoto rozkolu a podněty, které z toho vyplývají pro evangelizaci:

Rozkol mezi racionalitou a poznatelností víry

Člověk uvěřil tomu, že je schopen vzít svůj osud sám do svých rukou a Bůh se tedy stal zbytečným. Je vytlačen do sféry subjektivního a nemá žádný význam pro veřejný život. Co to pro evangelizaci znamená? Víra v Boha a v Jeho Syna Ježíše Krista nemůže být založena jednostranně na racionálním myšlení, které vyžaduje poznatelné a nezpochybnitelné jistoty. Avšak křesťanská zkušenost je ověřitelná a rozum má též schopnost přijímat takové poznatky, na které nepřijde sám. Můžeme proto nabídnout **zkušenost lásky**, která je silným pramenem poznání Boha i člověka.

Rozkol mezi schopnostmi člověka a vědomím jeho slabosti a odkázanosti na Boží pomoc

Člověk si na základě svého rozumu myslí, že se v úsilí o zdar svého života může opírat jen sám o sebe (počítat se sebou samým); štěstí nebo neštěstí v životě jsou výsledkem jeho schopností a jeho svobody. Tento přístup zpochybňuje dlouhé dějiny utrpení a útoků na lidskou důstojnost. Evangelizace se opírá o křesťanskou syntézu: křesťan zná význam přirozených schopností člověka a ví, že k plnosti je člověk může **rozvinout jen s pomocí Ducha Svatého**, neboť Bůh dobře zná naši velikost i naše slabosti.

Rozkol mezi svobodou a odpovědností

Člověk hledá svou pravdu uplatňováním své svobody, rozhoduje mezi různými mravními volbami a stává se sám středem a soudcem dějin. Odstraňuje nebo relativizuje dimenzi společenství. Tato dimenze společenství jako jediná žádá to, aby svoboda byla uplatňována v zodpovědnosti jednotlivce za druhé v nezbytném rámci lásky a bratrství. Evangelizace vychází z toho, že pravá svoboda v Kristu není v tom „dělej si co chceš“, ale je poznatelná podle schopnosti **rozlišovat** na cestách různých **dober**, co je nejlepší, naslouchat druhým a rozvíjet schopnost **rozlišovat a přijímat pravdu**.

Rozkol mezi vědeckou mentalitou a morálkou

Lidé si uvědomují, že jim technický pokrok nejen zajišťuje větší blahobyt, ale také je ohrožuje. Člověk nemá jistotu, že technické systémy nebudou zneužity, neboť lidstvo se nedokáže domluvit na obecně přijímané veřejné morálce. Jistota, kterou potřebujeme, vychází z **mravní síly člověka** a všichni ji potřebujeme jako nezbytný předpoklad naší svobody a důstojnosti.

Rozkol mezi přítomností a konečnou budoucností člověka

Existuje stále více našich současníků, kteří již nevěří v existenci věčného života. To odnímá našemu životu zakoušení naděje, která dává životu hloubku a důstojnost. Jestliže všechno pomíjí a všechno končí, proč ještě trvat nebo sázet na existenci nějakých trvale platných hodnot? Jestliže naše **přítomnost opravdu nevyústí do naší budoucnosti**, pak ji můžeme soustředit takřka do přítomného dne podle hesla „vychutnávejme si všechno pomíjivé, měňme svou cestu kdekoliv a jak se nám zrovna hodí“.

¹ POLICARPO, José da Cruz. *Návrat katecheze k misijnímu poslání: situace v současné Evropě a výzva, kterou představuje misie*. Lisabon 2008. Staženo 19. 2. 2009 z <http://katechet.cirkev.cz/>.